

УДК 378:37.091.12.011.3

Ірина ЗАДОРЖНА

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри практики англійської мови та методики її викладання
Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка, м. Тернопіль, Україна
email: irynazadorozhnai@gmail.com

ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ АУДИТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ЛІНГВІСТИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ НА ОСНОВІ ХУДОЖНІХ ФІЛЬМІВ

Визначено особливості формування аудитивної компетентності студентів-лінгвістів четвертого курсу на основі художніх фільмів (доцільність використання художніх фільмів орієнтовно рівня С1; залучення різних видів аудіювання (ознайомлювального, вибіркового, детального; а також інтенсивного з самостійним переглядом та обговоренням в аудиторії, екстенсивного та автономного); створення банку художніх фільмів для інтенсивного та автономного аудіювання, який може регулярно поповнюватися як викладачем, так і студентами; використання за необхідності пам'яток) та обґрунтовано етапи формування іншомовної аудитивної компетентності на основі художніх фільмів (I етап – підготовчий, спрямований на самостійне ознайомлення студентів із новими лексичними одиницями, які суттєво впливають на розуміння його змісту, а також відповідних лінгвосоціокультурних реалій; II етап – цілісний перегляд фільму; III етап – перевірка рівня розуміння змісту; IV етап – критичний аналіз проблематики фільму).

Ключові слова: іншомовна аудитивна компетентність, студенти лінгвістичних спеціальностей, художні фільми, вміння, етапи, вправи.

На сучасному етапі важко переоцінити значення іноземних мов для успішної професійної реалізації особистості. Особлива роль при цьому відводиться фахівцям, для яких іноземна мова є спеціальністю, оскільки часто саме вони забезпечують можливість обміну важливою інформацією і є медіаторами культур. Відтак іншомовна підготовка відповідних фахівців вимагає постійного вдосконалення та залучення різноманітних сучасних засобів.

Одним із компонентів іншомовної комунікативної компетентності є аудитивна компетентність, яка забезпечує сприйняття, розпізнання та розуміння мовлення, «супроводжується активною переробкою отриманої інформації у зв'язку з наявним у аудитора лінгвістичним і прагматичним досвідом та оцінкою цієї інформації у внутрішньому мовленні» [8, 21]. Таким чином, беручи до уваги складність аудіювання як виду мовленнєвої діяльності, зумовлену рівнем розвитку психічних процесів (сприймання, увага, мислення, пам'ять), психологічних механізмів (у першу чергу інтонаційного та фонематичного слуху, внутрішнього промовляння, ймовірного прогнозування, осмислення, оперативної пам'яті), механізмів смислової переробки інформації (еквівалентних заміни, перекодування, компресії, розширення, трансформації), особливостями аудіотекстів (пов'язаних із мовним оформленням та змістом), умовами пред'явлення

(тривалість звучання, кількість пред'явлень, темп, джерело мовлення, наявність опор), наявністю в слухача лінгвістичного та прагматичного досвіду, можемо стверджувати, що формування аудитивних умінь повинно бути цілеспрямованим та методично коректно спроектованим процесом, який потребує особливої уваги. Зазначимо, що донедавна вміння аудіювання не входили в перелік об'єктів контролю на ЗНО з іноземних мов, а отже досить часто в школах не приділяли достатньої уваги формуванню аудитивної компетентності.

На сучасному етапі існує низка досліджень щодо формування іншомовної аудитивної компетентності студентів мовних спеціальностей. Зокрема, Р. І. Вікович розроблено методику навчання аудіювання англійськомовних теленовін [4]; О. Ю. Бочкарьовою – методику навчання професійно орієнтованого аудіювання майбутніх учителів англійської мови [3]; М. Ю. Новіковим – методику навчання студентів-лінгвістів аудіювання художніх фільмів, в основу якої покладено режим прискореного пред'явлення фрагментів фільмів за допомогою DVD-плеєра [5]. Робота О. О. Сіваченко присвячена навчання аудіювання англійськомовних драматичних творів студентів старших курсів [7], а Шевкопляс Л. В. – формуванню англійськомовної компетентності в аудіюванні у процесі самостійної роботи з використанням матеріалів подкастів на першому курсі навчання [8].

Попри значний інтерес дослідників до проблеми, недостатньо вивченим залишається питання формування іншомовної аудитивної компетентності студентів-лінгвістів старших курсів бакалаврату. Крім того, необхідність підвищення мотивації студентів зумовлює вибір сучасних та ефективних засобів навчання, серед яких особливе місце посідають художні фільми.

Мета статті – проаналізувати особливості формування аудитивної компетентності студентів-лінгвістів четвертого курсу на основі художніх фільмів та обґрунтувати етапи формування такої компетентності.

З урахуванням вимог програм [6; 11] робимо висновок, що студенти IV курсу повинні оволодіти вміннями ознайомлювального (розуміти основні положення тривалого (більше 30 хвилин), нечітко структурованого, недостатньо зв'язного мовлення, висловленого в середньому (130–150 слів/хв.) та швидкому темпі (близько 170 слів/хв.)); вибіркового (виокремлювати всю необхідну інформацію із складних у мовному і змістовому плані презентацій, промов, лекцій, дебатів, висловлених у середньому та швидкому темпі); детального (розуміти деталі тривалого і складного у мовному і змістовому плані мовлення на складні абстрактні теми, які знаходяться у сфері академічних та майбутніх професійних інтересів студентів; вільно розуміти зміст більшості фільмів і телепрограм, які містять значну кількість сленгу та ідіом) аудіювання. З викладеного можна зробити два висновки: по-перше, перегляд художніх фільмів передбачено програмними вимогами, що доводить доцільність використання художніх фільмів для формування іншомовної аудитивної компетентності студентів четвертого курсу; по-друге, рівень програмних вимог розширює спектр фільмів, придатних для перегляду, адже зазвичай автентичні художні фільми є доволі складні в плані мовного оформлення.

У сучасній методиці виділяють також інтенсивне та екстенсивне аудіювання. Перше передбачає прослуховування (перегляд фільму) під керівництвом викладача для цілеспрямованого розвитку певних механізмів, навичок, умінь, а друге – прослуховування (перегляд фільму) відповідно до самостійного вибору студента, поза аудиторією для власного задоволення та у свій вільний час з метою зазвичай глобального розуміння (хоча у випадку перегляду фільмів залежно від фільму і мети можливе й детальне його розуміння) [12]. Зазначимо, що інтенсивне аудіювання теж може відбуватись під опосередкованим керівництвом викладача, який заохочує та опосередковано контролює процес, надаючи, однак, студентам можливість вибору, які фільми і коли переглядати.

Вважаємо за доцільне розглядати ще один вид аудіювання – автономне аудіювання [10], за якого викладач жодним чином не залучений до процесу, адже воно відбувається повністю за ініціативи студента з метою задоволення різних потреб (навчальних, естетичних тощо). Автономне аудіювання може значно покращити рівень сформованості аудитивних умінь студента.

Крім програмних вимог, доцільність використання художніх фільмів для розвитку аудитивної компетентності студентів зумовлена низкою інших факторів: можливістю використання різних видів аудіювання (ознайомлювального, вибіркового, детального, а також інтенсивного, екстенсивного та автономного), паралельного формування лінгвосоціокультурної компетентності; мотиваційним потенціалом художніх фільмів; наявністю відеоряду, що значно полегшує сприймання; можливістю підбору фільмів різного рівня складності, застосування різних режимів перегляду залежно від мети (кількість пред'явлень, кількарізковий перегляд незрозумілих уривків, перегляд із/без субтитрів тощо), широкий вибір фільмів, що зумовлює можливість вибору відповідно до інтересів, рівня тощо.

Студентам четвертого курсу, які характеризуються доволі високим рівнем володіння іноземною мовою, доцільно пропонувати фільми, які орієнтовно відповідають рівню C1 за Загальноєвропейськими рекомендаціями. При цьому при перегляді художніх фільмів варто залучати різні види аудіювання (ознайомлювальне, вибіркоче, детальне; інтенсивне, екстенсивне). При організації інтенсивного аудіювання варто орієнтуватись на самостійний перегляд студентами художніх фільмів, оскільки на четвертому курсі майбутні філологи чи вчителі іноземних мов характеризуються доволі високим рівнем автономії, а отже, здатні ефективно та відповідально працювати самостійно. З цією метою доцільно створити банк відеофільмів, який може регулярно поповнюватись як викладачем, так і студентами.

Враховуючи погляди Н. І. Бичкової [2], вважаємо, що в процесі самостійної роботи перегляд художніх фільмів повинен здійснюватись у чотири етапи. Конкретизуємо ці етапи та наведемо відповідні приклади вправ. Зазначимо, що в даному випадку ми орієтуємось на інтенсивне детальне аудіювання.

Перший етап (підготовчий) – самостійне ознайомлення студентів із новими лексичними одиницями, які суттєво впливають на розуміння його змісту, а також відповідними лінгвосоціокультурними реаліями. Студенти отримують матеріал у друкованому вигляді, який містить не лише

перелік і тлумачення англійською мовою нових лексичних одиниць, а й приклади їх вживання на рівні словосполучення та речення, а також речення-прикладу з фільму. Студентам можна запропонувати самостійно виконати кілька вправ для засвоєння лексичних одиниць. Наприклад, знайти відповідність між словом та його дефініцією, перекласти запропоновані слова українською мовою, заповнити пропуски в реченнях. Особливої уваги потребують фразеологічні та ідіоматичні звороти, які широко застосовуються в розмовній мові. За необхідності студентів потрібно забезпечувати ключами для самоперевірки. Крім того, перед переглядом фільму студентів слід забезпечувати коментарем певних лінгвосоціокультурних явищ. Студентам доцільно також рекомендувати ознайомлюватися з новим мовним матеріалом напередодні перегляду фільму для кращого засвоєння мовних одиниць. Зазначимо, що кількість семантизованих та опрацьованих лексичних одиниць, а також кількість вправ не повинні бути обтяжливими, оскільки багато слів та словосполучень неможливо згадати під час перегляду фільму навіть за умови їх попередньої семантизації та опрацювання. Що стосується вправ, їхня основна мета – оволодіння лексичними одиницями на рецептивному рівні, налаштування на перегляд фільму.

На допереглядовому етапі вважаємо за доцільне зацентрувати увагу студентів на інформації про фільм, його авторах, акторському складі, історії створення (якщо вона становить певний інтерес), критичних відзивах про нього, історичному підґрунті.

Так, перед переглядом художнього фільму «The Queen» («Королева») студентам можна запропонувати знайти інформацію про HM Queen Elizabeth, Princess Diana, Tony Blair, HM Queen Mother, Prince Charles та ін.

Приклад 1.

Мета: ознайомити студентів із дійовими особами фільму, розширити соціокультурні знання студентів щодо членів королівської сім'ї і державних діячів Об'єднаного королівства Великобританії.

Завдання: Find information about HM Queen Elizabeth, Princess Diana, Tony Blair, HM Queen Mother, Prince Charles, Prince Philip. Be ready to present it in the classroom.

Приклад 2.

Мета: семантизувати лексичні одиниці, які викликатимуть труднощі розуміння художнього фільму.

Завдання: Read and translate the sentences taken from the film paying special attention to the underlined words and word combinations. Use a dictionary when necessary.

Аудіоряд:

1. I don't measure the depth of a curtsey, Robin. I leave that to my sister.

2. In Balmoral all seems to breathe freedom and peace and to make one forget the world and its sad turmoils.

3. Let's just re-cap on what's happened.

4. Isn't that precisely the sort of extravagance they attack us for?

5. You're writing your maiden speech as Prime Minister.

6. This is not a time for recriminations, however I would say that I always believed that the press would kill her in the end. It might be an idea to pay tribute to her life and achievements.

7. It's a family funeral, Mr. Blair. Not a fairground attraction.

8. I think the Princess has already paid a high enough price for exposure to the press.

9. They screwed up her life. Let's hope they don't screw up her death.

10. Then perhaps we should plan for any contingency.

11. I believe a few over-eager editors are doing their best to sell newspapers, and it would be a mistake to dance to their tune.

12. My advisers have been taking the temperature among people on the streets, and the information I'm getting is that the mood is quite delicate.

13. Swift prosecution of these matters, he felt, might, just might avert disaster.

14. My dear, you are the greatest asset this institution has.

Приклад 3.

Мета: автоматизувати дії студентів з лексичними одиницями, які викликатимуть труднощі під час перегляду фільму.

Завдання: Fill in the gaps in the sentences with one of the following words:

recriminations, tribute, re-cap, turmoil, maiden speech, exposure, screwed up, extravagance, curtsey, contingency.

1. Traditionally, women and girls ____ for those of senior social rank just as men and boys bow.

2. Ashley gazed at him, her thoughts in ____.

3. Let me ____ what has been discussed so far.

4. Her only ____ was expensive cars.

5. Bitter accusations and ____ followed the disaster.

6. The players wore black armbands as a ____ to their late teammate.

7. The ____ of his underground political activity caused a great scandal.

8. It really ____ her when her mother died.

9. He was prepared for every ____.

10. He was to make his ____.

Другий етап – цілісний перегляд фільму.

Переглядаючи самостійно фільм, студенти можуть перекручувати плівку назад для повторного перегляду окремих фрагментів із метою максимального розуміння змісту.

Перед переглядом фільму студентам потрібно запропонувати завдання, які їм потрібно буде виконати під час перегляду. Це можуть бути вправи на розвиток лінгвосоціокультурного спостереження, розуміння лінгвосоціокультурної інформації. Наприклад, під час перегляду фільму «The Queen» можна запропонувати студентам занотувати, які традиції і церемонії згадуються чи відображено в фільмі, чи які газети цитуються героями фільму.

Третій етап – перевірка рівня розуміння змісту. Студенти самостійно виконують переважно умовно-комунікативні та комунікативні вправи: визначення правильності – неправильності тверджень, запропонованих викладачем; відповіді на запитання; продовження речень; розташування тверджень у послідовності відповідно до змісту фільму; передача змісту фільму в усній чи письмовій формі, які перевіряються викладачем на аудиторних або індивідуальних заняттях, а також у процесі взаємоперевірки та самоперевірки.

Приклад 4.

Мета: навчити студентів розуміти загальний зміст і основні деталі художнього фільму.

Завдання: Decide if the statements are true or false. If they are false, correct them.

1. The Royal family was sympathetic to Princess Diana.
2. Tony Blair was a strong monarchist.
3. Queen Mother persuaded Queen Elizabeth to show her strength and stay in Balmoral.
4. Tony Blair was the first official who made a statement after Diana's death.
5. The Union Flag flies at half mast upon the deaths of members of the Royal Family.
6. Diana's funeral was supposed to be public from the very beginning.
7. People were very dissatisfied with the Royal family's indifference to Diana's death.
8. Prince Charles was afraid to be killed by some anti-monarchist.

Приклад 5.

Мета: навчити студентів розуміти деталі художнього фільму.

Завдання: After you have watched the film, do the following task to check how well you have understood it.

I. Choose the correct item.

1. Tony Blair had ... child / children.
a) two; b) three; c) four; d) one.

2. Tony Blair was the Queen's ... Prime minister.

a) eleventh; b) tenth; c) eighth; d) twelfth.

3. How long did the first meeting of Queen Elizabeth and Tony Blair as a Prime minister last?

a) ten minutes; b) twenty minutes; c) fifteen minutes; d) five minutes.

4. The Queen first Prime Minister was

a) Margaret Thatcher; b) Sir Winston Churchill; c) Sir Anthony Eden; d) Harold Macmillan.

5. Tony Blair was in opposition for ... years.

a) eighteen; b) fifteen; c) five; d) eight.

6. ... of people believed that the Queen's indifference to Diana's death had damaged the monarchy.

a) 50%; b) 20%; c) 70%; d) 10%.

7. In conversation with Tony Blair Queen Elizabeth expresses her conclusion that nowadays ...

a) people still value traditions; b) people value money;

c) people like shows; d) people still value constancy.

8. Tony Blair was a representative of a ... party.

a) Labour; b) Democratic; c) Conservative; d) Republican.

9. During the war the Queen

a) worked as a mechanic; b) worked as a nurse; c) didn't work; d) worked as a teacher.

10. The first thing Tony Blair was going to pay attention to was ...

a) educational reform; b) economic reform;

c) consitutional reform; d) political reform.

II. Answer the following questions.

1. Does the Queen have the right to vote?

2. What is «Tay Bridge»?

3. Why did Charles ask Tony Blair to deal with his mother? What actually did he ask the Prime Minister for?

4. Did Prince Philip want to be present at Diana's funeral?

5. What features did the Queen appreciate as she explained to Tony Blair?

6. What made the Queen change her mind and go to London?

7. What made Diana so popular?

8. How did Diana's death influence British society?

9. Why was Charles afraid of being shot?

10. What interesting facts about the Queen are mentioned in the film (her parents, husband etc.)?

Четвертий етап – критичний аналіз проблематики фільму, який передбачає різноманітні творчі та проблемно-пошукові завдання (характеристика головних персонажів, подій, ідей; аналіз учинків героїв і можливих варіантів поведінки, які, на думку студентів, є більш виправданими в тій чи іншій ситуації; прийняття чи

неприйняття студентами позиції авторів у вирішенні певних морально-етичних проблем тощо). Результатом аналізу є написання есе за орієнтованою тематикою, запропонованою викладачем, чи усне обговорення на аудиторному занятті.

Приклад 6.

Мета: навчити студентів розуміти імпліцитну інформацію художнього фільму.

Завдання: You are a teacher. Your students are asking you to explain some episodes of the film and some facts about the Royal family:

Do you think Charles was ready to leave the Queen in the firing line?

What did the Queen mean when answering Charles' question why the public hated them so much she answered «not us».

Why did Tony Blair support the Queen?

What does the episode with the stag mean?

Приклад 7.

Мета: навчити студентів критичного розуміння змісту художнього фільму.

Завдання: You are a film director. You are going to shoot a scene with the Queen and a little girl who unexpectedly gave her flowers. Explain the idea and the importance of the episode to the actors.

Успішність самостійного аудіювання, а також рівень компетентності в аудіюванні загалом значною мірою залежать від стратегій, які використовують студенти. Часто слухачам пропонують пам'ятки з описом ефективних стратегій. Якщо па-

м'ятки використовуються з першого курсу, на старших курсах необхідності в них уже немає, оскільки викладені в них рекомендації переходять у внутрішній план, стають внутрішнім компонентом діяльності [1, 118].

Таким чином, ми визначили особливості формування аудитивної компетентності студентів-лінгвістів четвертого курсу (доцільність використання художніх фільмів орієнтовно рівня С1, залучення різних видів аудіювання (ознайомлювального, вибіркового, детального; а також інтенсивного з самостійним переглядом та обговоренням в аудиторії, екстенсивного та автономного); створення банку художніх фільмів для інтенсивного та автономного аудіювання, який може регулярно поповнюватися як викладачем, так і студентами; використання за необхідності пам'яток) та обґрунтували етапи формування іншомовної аудитивної компетентності на основі художніх фільмів (I етап – підготовчий, спрямований на самостійне ознайомлення студентів із новими лексичними одиницями, які суттєво впливають на розуміння його змісту, а також відповідних лінгвосоціокультурних реалій; II етап – цілісний перегляд фільму; III етап – перевірка рівня розуміння змісту; IV етап – критичний аналіз проблематики фільму).

Перспективу подальших досліджень вбачаємо у розробці методики формування іншомовної аудитивної компетентності старшокурсників із використанням науково-популярних фільмів.

Список використаних джерел

1. Барбакова Е. В. Методика использования опор для чтения текстов различных функциональных стилей (языковой вуз, 1 курс) : дис... кандидата пед. наук : 13.00.02 / Барбакова Екатерина Викторовна. — Улан-Удэ, 2005. — 184 с.
2. Бичкова Н. І. Основи використання відеофонограми та фонограми для навчання іноземних мов / Наталія Іванівна Бичкова. — К. : Віпол, 1999. — Ч. 1. — 107 с.
3. Бочкарьова О. Ю. Методика навчання майбутніх учителів англійської мови професійно спрямованого аудіювання : дис... канд. пед. наук : 13.00.02 / Бочкарьова Олена Юріївна. — К., 2007. — 281 с.
4. Вікович Р. І. Методика навчання студентів мовних спеціальностей аудіювання англомовних теленовін : дис... канд. пед. наук : 13.00.02 / Вікович Роксоляна Ігорівна. — К., 2011. — 344 с.
5. Новиков М. Ю. Обучение иноязычной аудитивной компетенции студентов-лингвистов с использованием DVD (на материале современных французских художественных фильмов): дисс... канд. пед. наук : 13. 00. 02 / Новиков Михаил Юрьевич. — Пятигорск, 2011. — 198 с.
6. Програма з англійської мови для університетів / інститутів (п'ятирічний курс навчання) : Проект / [С. Ю. Ніколаєва, М. І. Соловей, Ю. В. Головач та ін.] ; під кер. С. Ю. Ніколаєвої, М. І. Солов'я. — Вінниця : Нова книга, 2001. — 245 с.
7. Сіваченко О. О. Навчання аудіювання англомовних драматичних творів студентів старших курсів мовних спеціальностей : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Сіваченко Олена Олександрівна. — К., 2009. — 284 с.
8. Тимина С. В. Методика обучения иностранных студентов аудированию на материале языка специальности (на этапе вводно-предметного курса) : автореф. дис. на соискание науч. степени канд. пед. наук : спец. 13.00.02 «Теория и методика обучения и воспитания (русский язык)» / С. В. Тимина. — Н. Новгород, 2003. — 25 с.
9. Шевкопляс Л. В. Формування англомовної компетенції в аудіюванні майбутніх учителів у процесі самостійної роботи: дис... канд. пед. наук : 13. 00. 02 / Шевкопляс Людмила Вікторівна. — К, 2017. — 273 с.
10. Brown H. D. Teaching by Principles: An Interactive Approach to Language Pedagogy. — 3 ed. — Pearson Education ESL, 2007. — 569 p.
11. Curriculum: für den sprachpraktischen Deutschunterricht an pädagogischen Fakultäten der Universitäten und pädagogischen hochschulen; за ред. Н. Ф. Бориско. — К. : Ленвіт, 2004. — 256 с.
12. Pilott M. How to Teach a Language. — XLIBRIS, 2013. — 142 p.

References

1. Barbakova, E. V. (2005). Metodika ispol'zovaniya opor dlja chtenija tekstov razlichnyh funkcional'nyh stilej (jazykovej vuz, 1 kurs) [Methods of using clues for reading texts of different styles (language department, 1 year of study). Candidate thesis. Ulan-Ude [in Russian].
2. Bychkova, N. I. (1999). Osnovy vykorystannia videofonohramy ta fonohramy dlja navchannia inozemnykh mov [Foundations of using audiotexts and video for foreign language teaching]. Kyiv: Vipol. Part 1 [in Ukrainian].
3. Bochkarova, O. Yu. (2007). Metodyka navchannia maibutnikh uchyteliv anhliiskoi movy profesiino spriamovanoho audiiuvannia [Methods of teaching future English teachers professional listening]: Candidate thesis. Kyiv [in Ukrainian].
4. Vikovych, R. I. (2011). Metodyka navchannia studentiv movnykh spetsialnosti audiiuvannia anhломovnykh telenovyn [Methods of teaching Foreign languages students listening comprehension of English news]. Candidate thesis. Kyiv [in Ukrainian].
5. Novykov, M. Yu. (2011). Obuchenie inoyazychnoj auditivnoj kompetencii studentov-lingvistov s ispol'zovaniem DVD (na materiale sovremennykh francuzskih hudozhestvennykh fil'mov) [Teaching foreign language listening skills of students of Linguistics with the DVD (on the basis of modern French fiction films)]. Candidate thesis. Pyatyhorsk [in Russian].
6. Prohrama z anhliiskoi movy dlja universytetiv / instytutiv (piatyrichnyi kurs navchannia) : Proekt [Curriculum for English Language Development in Universities and Institutes: Draft]; ed. by S. Yu. Nikolaieva, M. I. Solovei. Vinnytsia : «Nova knyha» [in English].
7. Sivachenko, O. O. (2009). Navchannia audiiuvannia anhломovnykh dramatychnykh tvoriv studentiv starshykh kursiv movnykh spetsialnosti [Teaching listening comprehension of English drama to senior foreign language students]. Candidate thesis. Kyiv [in Ukrainian].
8. Timina, S. V. (2003). Metodika obuchenija inostrannykh studentov audirovaniju na materiale jazyka special'nosti (na jetape vvodno-predmetnogo kursa) [Methods of teaching foreign students listening skills on the basis of speciality language]. Extended abstract of candidate's thesis. N. Novgorod [in Russian].
9. Shevkoplyas, L. V. (2017). Formuvannya anhломovnoyi kompetentsiyi v audiyuvanni maybutnikh uchyteliv u protsesi samostiyanoi roboty [Forming future teachers' English listening competence in the process of self-study work]. Candidate thesis. Kyiv [in Ukrainian].
10. Brown H. D. Teaching by Principles: An Interactive Approach to Language Pedagogy. – 3 ed. — Pearson Education ESL, 2007. — 569 p.
11. Curriculum: für den sprachpraktischen Deutschunterricht an pädagogischen Fakultäten der Universitäten und pädagogischen hochschulen; ed. by N. F. Borysko. Kyiv: Lenvit. [in German].
12. Pilott M. How to Teach a Language. — XLIBRIS, 2013. — 142 p.

Задорожная И. П. Формирования иноязычной аудитивной компетентности студентов лингвистических специальностей на основании художественных фильмов

Определены особенности формирования аудитивной компетентности студентов-лингвистов четвертого курса (целесообразность использования художественных фильмов ориентировочно уровня С 1, вовлечение разных видов аудирования (ознакомительного, выборочного, детального, а также интенсивного с самостоятельным просмотром и обсуждением в аудитории, экстенсивного и автономного); создание банка художественных фильмов для интенсивного и автономного аудирования, который может регулярно пополняться как преподавателем, так и самими студентами; использование при необходимости памяток) и обосновали этапы формирования иноязычной аудитивной компетентности на основании художественных фильмов (I этап – подготовительный, направленный на самостоятельное ознакомление студентов с новыми лексическими единицами, которые существенно влияют на понимание его содержания, а также лингвосоциокультурными реалиями; II этап – просмотр фильма, III этап – проверка уровня понимания содержания, IV этап – критический анализ проблематики фильма).

Ключевые слова: иноязычная аудитивная компетентность, студенты лингвистических специальностей, художественные фильмы, умения, этапы, упражнения.

Zadorozhna I. Forming Foreign Language Listening Competence of Linguistic Students on the Basis of Fiction Films

The article deals with the problem of forming foreign language listening skills of senior linguistic students on the basis of fiction films. Listening skills can be effectively acquired and developed through movies as different types of listening (skimming, scanning and listening for details as well as intensive, extensive and autonomous listening) can be utilized; watching movies can provide the development of students' awareness of the foreign culture, enhance their motivation; a great scope of films enable their appropriate selection according to the student's level of language skills and interests; video promotes comprehension; different options available (e. g., using subtitles) can contribute to comprehension and listening skills development. The peculiarities of forming foreign language listening skills of senior linguistic students (advisability of using fiction films which correspond to C1 level of language proficiency, encouraging different types of listening– skimming, scanning and listening for details as well as intensive with home watching and class discussion, extensive and autonomous listening; creating a bank of fiction films for extensive and autonomous listening, regular enrichment of the bank by both the teacher and students) have been specified in the article. The requirements to the level of listening comprehension skills of senior linguistic students have been substantiated. The stages of forming foreign language listening skills of senior linguistic students on the basis of fiction films have been grounded (I stage – preparatory, aimed at learning new vocabulary, which influences comprehension, and getting acquainted with sociocultural information; II stage – watching the film; III stage – assessment of the comprehension of the film; IV stage – critical analysis of the film). The stages have been exemplified with the exercises developed to the film «The Queen».

Key words: foreign language listening competence, linguistic students, fiction films, skills, stages, exercises.

Стаття надійшла до редколегії 12.11.2017